

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

22 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal în componență:

Președinte – Nadejda Toma,

Judecători – Ion Guzun, Iurie Diaconu, Liliana Catan, Victor Boico,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți Gavdiuc Valentina și avocatul Felișcan Victor în numele părților vătămate Cvapil Svetlana și Leontoe Vitale, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 05 mai 2021, în cauza penală în privința lui

Losson Gerard XXXXX, născut la XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 06.11.2018 până la 02.08.2019;

Instanța de apel de la 30.08.2019 până la 05.05.2021;

Instanța de recurs de la 26.07.2021 până la 22.11.2021.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Soroca, sediul Central din 02 august 2019 a fost încetat procesul penal pornit în privința lui Losson Gerard XXXXX în baza art. 252 alin. (2) lit. b) Cod penal în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală din motiv că există o hotărâre a organului de urmărire penală asupra aceleiași persoane pentru aceeași faptă de încetare a urmăririi penale.

Acțiunile civile înaintate de părțile vătămate au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

Cerința procurorului cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

2. Pentru a se pronunța prin sentință, instanța de fond a stabilit că, Losson Gerard XXXXX conform rechizitoriului este învinuit în faptul că fiind administrator

și unic asociat al ÎCS "Dana International" SRL, cu sediul în XXXXX, unicul fondator al cărei este SRL "Formens" cu sediul XXXXX, unde tot el, deținea funcția de administrator, deținând anumite drepturi și obligații, precum și dreptul de a întreprinde acțiuni cu caracter administrativ, în cadrul desfășurării activităților statutare al întreprinderii ÎCS "Dana International" SRL în domeniul fabricării articolelor de îmbrăcăminte, în legătură cu pericolul intrării întreprinderii administrate ÎCS "Dana International" SRL în incapacitate de plată și de neputință de executare la scadență obligațiilor pecuniare față de angajații întreprinderii, contrar art. 7 alin. (2), art. 13 alin. (2) lit. f), art. 18 lit. d), din Legea Contabilității nr. 113 -XVI din 27.04.2007, care prevede că: entitatea este obligată să țină contabilitatea și să întocmească situațiile financiare în modul prevăzut de prezenta lege, de standardele de contabilitate, de planul de conturi contabile și de alte acte normative aprobate , să asigure documentarea faptelor economice ale entității și reflectarea acestora în contabilitate, întocmirea registrelor contabile, având intenția de a cauza daune considerabile creditorilor, a adus agentul economic la incapacitatea financiară de plată, manifestată în crearea situației de insolvabilitate prin înstrăinarea bunurilor ce fac parte din activul întreprinderii, la 29.11.2007, a încheiat un contract fictiv cu Compania "Horsa Limited" cu adresa juridică în XXXXX, privind prestarea de către Compania "Horsa Limited" a serviciilor de căutare în Republica Moldova a unei încăperi industriale cu suprafața de 4000 - 4100 m² și a utilajului tehnologic pentru organizarea și producerea îmbrăcăminte, care putea fi utilizată de ÎCS "Dana International" SRL pentru desfășurarea activității statuate, semnat de el în calitate de administrator din partea ÎCS "Dana International" și Vasile Balabchin, reprezentant al Companiei "Horsa Limited", ca urmare la 13.02.2008 a fost întocmit actul de predare - primire între ÎCS "Dana International" SRL și Compania "Horsa Limited" conform căreia ÎCS "Dana International" SRL a fost de acord cu sediul identificat SA "Dana" amplasat în oXXXXX, iar în baza dispoziției de plată nr. 1 din 14.02.2008, ÎCS "Dana International" SRL a achitat prin transfer, prin intermediul Băncii Comerciale "Banca Socială" SA filiala Soroca către Compania "Horsa Limited", bani în sumă de 160 000 euro, care conform cursului valutar mediu pentru luna februarie 2008 constituie 2 617 840 lei, ce a constituit un element definitoriu în stabilirea incapacității de plată al întreprinderii ÎCS "Dana International" SRL, fapt confirmat și prin actul reviziei economice - financiare tematice nr.12/64 din 07.09.2011 efectuat de către Centrul Pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției al Republicii Moldova, deoarece tranzacția reflectată de facto a avut un caracter fictiv și fraudulos, fiind dovedit că careva servicii de căutare a imobilului, prestate de Compania "Horsa Limited" nu a avut

loc, iar serviciile respective au fost reflectate doar documentar, deoarece prin Hotărârea Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți din 28 noiembrie 2014 a fost admisă cererea lichidatorului ÎCS "Dana International" SRL Veaceslav Pelin, fiind anulat contractul de prestări servicii din 29.11.2007 și actul de primire predare a serviciilor din 13.02.2008, încheiate între Compania "Horsa Limited" din XXXXX și ÎCS "Dana International" SRL, cu încasarea de la Compania "Horsa Limited" a sumei de 160 000 euro și taxei de stat în sumă de 50 000 lei.

Urmare a situației create, la data de 05 martie 2010, prin Hotărârea Curții de Apel Economică a fost intentată procedura de insolvență față de ÎCS "Dana International" SRL, în baza cererii introductive nr. 09 din 27.01.2010 înaintate de către propria administrație, fiind validate prin hotărârea instanțelor de judecată creanțe în sumă de 13741300 lei, iar la data de 15 aprilie 2010 Curtea de Apel Economică a validat creanțele creditorilor SC "Formens" SRL Romania în mărime de 584 562 euro și Băncii Comerciale "Banca Socială" SA în mărime de 105 342 euro.

3. Nefiind de acord cu sentința în cauză, au declarat apel părțile vătămate Coval Iulia și Leontoe Vitalie prin care au solicitat casarea sentinței din motiv că este neîntemeiată.

În susținerea cererii de apel, apelanții au menționat că instanța de fond nejustificat a lăsat fără atenție dovezile prezentate de către părțile vătămate, foști salariați ai întreprinderii ÎCS „Dana International” SRL la care le-a s-a încălcat grav drepturile neachitând către foștii angajați a îndemnizației pentru stagiul de muncă prejudiciul moral suportat.

La fel, instanța de fond a lăsat fără atenție declarațiile și dovezile prezentate de către părțile vătămate, inclusiv a declarațiilor și probelor prezentate de către avocatul Felișcan Victor care a dorit și dorește de a li se face dreptate pe cazul menționat supra.

Totodată, a menționat că această hotărâre neîntemeiată și ilicită a fost pronunțată de către Judecătoria Soroca sub acoperirea mafiotului corupt care a activat ca președinte al Curții de Apel Bălți, Ababei Eduard și numit ilicit în funcție de judecător, cel mai corupt din sistemul judecătoresc din Republica Moldova, la Curtea Constituțională care a susținut-o pe judecătoarea Botnaru Cristina cu implicarea soției sale Ababei Lilia fiind avocat al lui Losson Gerard XXXXXși care pentru a nu-i fi pătată imaginea judecătorului corupt d-nul Ababei Eduard și a soției sale d-na avocat corupt și mafiot în Republica Moldova au solicitat după cum se vede în sentința din 02 august 2019 de a nu da careva explicații de către avocata coruptă Ababei Lilia referitor la cazul dosarului menționat.

3.1. De asemenea, a declarat apel avocatul Felișcan Victor în numele părții vătămate Cvapil Svetlana și a celorlalte 47 de părți vătămate prin care a solicitat admiterea apelului declarat, casarea totală a sentinței și pronunțarea unei hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Losson Gerard XXXXXsă fie recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii revăzute de art. 252 alin. (2) lit. b) Cod penal, insolvabilitatea intenționată care a cauzat daune în proporții deosebit de mari creditorului.

În cererea de apel apărătorul a indicat că instanța de judecată, pe lângă o soluție absolut ilegală, a încălcat deliberat dreptul fiecărei părți vătămate de a acționa individual în apărarea drepturilor sale, de a cunoaște data și locul pronunțării sentinței și de a o primi la adresa de domiciliu stabilită pentru a avea o certitudine despre conținutul sentinței și data începerii curgerii termenului de atac. Astfel a menționat că pronunțarea sentinței pe cauza penală, dosar nr. 1-343/18, 46-5735-06112018 era preconizată pentru data de 30 iulie 2019, ora 10.00; instanța de judecată nu a pronunțat sentința în această zi, dar totodată nu a informat părțile vătămate că se amână pentru data de 02 august 2019; instanța de judecată nu a expediat fiecărei părți vătămate sentința care după conținutul său este în detrimentul părților vătămate; Neexpedierea sentinței o tratăm ca tentativă de zădărniciere a eforturilor OUP, procuraturii, a avocatului care a muncit 8 (ani) pentru ca criminalii să primească pedeapsa penală meritată și o zădărniciere a eforturilor părților vătămate îndreptate spre admitere a acțiunii civile în baza titlurilor executorii recunoscute.

Avocatul a făcut referire la fiecare capăt de soluție care în asociere au contribuit la o sentință ilegală și contradictorie.

Cu referire la admiterea plângerii avocatului Ababei Lilia, acționând în numele lui Losson Gerard XXXXXîmpotriva ordonanței procurorului-șef al Procuraturii raionului Soroca, Cebotari Serghei din 01.08.2017: Plângerea avocatului Ababei Lilia împotriva ordonanței procurorului din 01.08.2017 în cauza penală nr. 2011328009 a fost depusă la 10.10.2018, nr. intrare 9770, deci a fost depusă peste termenul de 10 zile; Deși instanța de judecată a admis solicitarea de restabilire a termenului de contestație, în textul sentinței nu regăsim cuvântul „restabilire” fapt ce ne conduce la ideea: Instanța nu a examinat restabilirea termenului și nu a aplicat norma legală în favoarea respingerii sau admiterii unei astfel de cerințe; în cazul admiterii restabilirii termenului, fără o motivare sub aspectul legii, a fost creată o incertitudine, lipsă de previzibilitate și înțelegere a faptului, dând naștere la impedimente apelanților să conteste raționamentele instanței prin care s-a ajuns la repunerea în termenul de contestare.

Cu referire la argumentul de bază a instanței că prin ordonanța procurorului-șef al Procuraturii raionului Soroca Cebotari Serghei din 01.08.2017 ar fi fost încălcat art. 4 din Protocolul nr. 7 CEDO și art. 22 Cod de procedură penală și principiul securității raporturilor juridice.

Instanța de judecată a dat dovadă de părtinire și vădită neglijare a următoarelor circumstanțe care exclude încălcarea art. 22 Cod de procedură penală, or, la etapa pornirii urmăririi penale, dar și ulterior fiind reluată urmărirea penală ca urmare a plângerilor depuse de avocatul Felișcan Victor, nu a fost identificat sau identificați făptuitorii de către OUP, Gerard XXXXXneavând nici cel puțin statut de bănuțit, ulterior fiind scos de sub urmărire penală altă persoană Năstase Ovidiu-Ioan, și aceste considerente, în viziunea noastră, nu poate fi vorba despre încălcarea dreptului lui Gerard XXXXXde a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori.

În privința lui Gerard XXXXXnu a fost emisă nicio ordonanță de încetare a urmăririi penale, care apoi să fie reluată.

3.2. Apel a declarat și procurorul care a solicitat să fie casată sentința de fond deoarece este una ilegală și neîntemeiată, fiind contestată sentința în cauză pentru motivul ilegalității aplicării art. 391 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală.

La 02.08.2019 de către instanța de judecată a fost pronunțată doar dispozitivul sentinței în privința lui Losson Gerard XXXXX , deși a anunțat că pronunță sentința redactată integral. Cu sentința motivată partea acuzării a făcut cunoștință abia la 09.08.2017 când aceasta a fost expediată oficial prin scrisoare cu aviz în adresa Procuraturii Anticorupție Oficiul Nord.

La 09.06.2017, prin ordonanța procurorului în Procuratura raionului Soroca, Drumea Nadejda s-a dispus clasarea urmăririi penale pe cauza penală nr.2011328009, din motiv că fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, explicându-se persoanelor dreptul de a se adresa individual în instanța de judecată.

Reieșind din atribuțiile legale, prin ordonanța procurorului-șef al Procuraturii raionului Soroca Cebotari Serghei din 01.08.2017, la plângerea reprezentantului părții vătămate Felișcan V. a dispus abrogarea ordonanței de încetare a urmăririi penale cu clasarea cauzei penale din 09.06.2017 emisă de procurorul în Procuratura raionului Soroca Drumea Nadejda, ca fiind prematură, fiind reluată urmărirea penală pe cauza penală nominalizată - 2011328009 în baza art. 252 alin. (2) lit. a) și b) Cod penal.

În motivarea celor solicitate, procurorul a menționat că urmărirea penală în această cauză a fost efectuată superficial și unilateral, iar hotărârea procurorului în

Procuratura r-nul Soroca Drumea N. a fost adoptată neîntemeiat, indicându-se ce acțiuni de urmărire penală ar mai fi necesar de efectuat reieșind din faptele noi și recent descoperite.

Soluția în cauză a fost axată pe prevederile art. 287 alin. (1) Cod de procedură penală, iar prin reluarea urmăririi penale, nu au fost afectate drepturile procesuale ale lui Losson Gerard XXXXX , garantate de lege și anume de a nu fi urmărit repetat pentru una și aceeași faptă. Mai mult decât atât, urmărirea penală a fost pornită pe faptul existenței bănuielii rezonabile cu privire la săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 252 alin. (2) lit. a), b) Cod penal, și nu expres în privința lui Losson Gerard XXXXX .

Un alt temei de anulare a ordonanței din 09.06.2017 potrivit ordonanței procurorului-șef al Procuraturii raionului Soroca, Cebotari Serghei din 01.08.2017 a servit faptul că reieșind din declarațiile părților vătămate audiate pe caz și plângerii avocatului Felișcan V., la etapa respectivă au fost invocate circumstanțe despre care organul de urmărire penală nu a cunoscut până atunci, iar aceste circumstanțe au fost catalogate ca fapte recent descoperite, care în final împreună cu alte circumstanțe legale a servit ca temei pentru anularea ordonanței de clasare a procesului penal cu reluarea urmăririi penale pe cauza penală nr. 2011328009 în baza art. 252 alin. (2) lit. a) și b) Cod penal.

Astfel, în lumina celor expuse se mai poate de remarcat că odată cu reluarea urmăririi penale la 01.08.2017, prin ordonanța Procurorului General din 07 august 2017 cauza penală nr.2011328009 a fost retrasă din gestiunea organului de urmărire penală SUP al IP Soroca și transmisă pentru continuarea urmăririi penale organului de urmărire penală DGT Nord a CNA, care efectuând un șir de acțiuni de urmărire penală și analizând circumstanțele cauzei în ansamblu cu cadrul legal pertinent a ajuns la concluzia că anume în acțiunile lui Losson Gerard XXXXX sunt prezente semnele infracțiunii prevăzute de art. 252 alin. (2) lit. b) Cod penal, a expediat cauza penală în instanța de judecată.

La fel, acuzarea consideră a conchis că instanța de fond a trecut cu vederea și faptul că, inculpatul Losson Gerard XXXXX , sau avocații acestuia, nu au atacat ordonanța procurorului-șef al Procuraturii raionului Soroca, Cebotari Serghei din 01.08.2017, privind anularea ordonanței din 09 iunie 2017 cu dispunerea reluării urmăririi penale, la Procurorul ierarhic superior acestuia și, ulterior, în ordinea art. 313 Cod de procedură penală, la judecătorul de instrucție în termenul stabilit de îndată ce a fost reținut pe cauza penală conform art. 166 Cod de procedură penală, după care a fost informat despre reluarea urmăririi penale pe caz și retragerea cauzei penale din gestiunea organului de urmărire penală SUP al IP Soroca și

transmisă prin ordonanța Procurorului General organului de urmărire penală DGT Nord pentru continuarea urmăririi penale. În această situație plângerea acestuia depusă în baza art. 313 Cod de procedură penală la Judecătoria Soroca, împotriva ordonanței procurorului-șef al Procuraturii raionului Soroca Cebotari Serghei din 01.08.2017 în cauza penală nr. 2011328009 se consideră depusă peste termen, respectiv urmează a fi respinsă. Referitor la plângerea depusă de avocatul Felișcan V. împotriva actelor emise de procurorul în Procuratura Anticorupție Burlacu D. și rezultatului urmăririi penale pe cauza penală nr. 2011328009, remise după terminarea urmăririi penale în judecată pentru examinare conform art. 297 Cod de procedură penală, partea acuzării a concluzionat că acestea corect au fost respinse pe motiv că acestea sunt declarative și neîntemeiate.

Cu toate acestea, partea acuzării a menționat că în cadrul judecării cauzei acțiunile lui Losson Gerard XXXXXcorect au fost încadrate în baza art. 252 alin. (2) lit. b) Cod penal, urmând ca în privința acestuia să fie încetat procesul penal pe motivul expirării termenului de prescripție conform art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal.

Cât privește acțiunile civile înaintate de marea majoritate a părților vătămate la dosar, procurorul a menționat că conform răspunsului nr.6413 din 29.03.2019 emis de Judecătoria Soroca, sediul central, în perioada 2009 - 2018 instanța de judecată a emis hotărâri și titluri executorii ca rezultat al examinării pricinilor civile înaintate către ÎCS „Dana International” SRL de către 81 de foștii angajați care sunt părți vătămate pe dosar conform listei anexate. Respectiv, conform declarațiilor părților vătămate, cu toții dețin la mâna aceste titluri executorii, care până în prezent nu au fost executate.

Suplimentar sumelor indicate în aceste titluri executorii, care corespund cu sumele indicate în tabelul de creanțe, aceștia au solicitat și achitarea prejudiciului moral, care prin sentință au fost respinse ca neîntemeiate.

Astfel, acuzatorul de stat a ajuns la concluzia că instanța de fond a pronunțat o sentință neîntemeiată.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 05 mai 2021, au fost respinse apelurile declarate de către procuror, avocatul Felișcan Victor în numele părților vătămate Cvapil Svetlana și a altor 47 de părți vătămate și de către părțile vătămate Coval Iulia și Leontoe Vitalie ca fiind nefondate, cu menținerea sentinței atacate.

4.1.În motivarea soluției, instanța de apel a stabilit că instanța de fond dispunând încetarea procesului penal pornit în privința lui Losson Gerard XXXXXîn baza art. 252 alin. (2) lit. b) Cod penal în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală din motiv că există o hotărâre a organului de urmărire

penală asupra aceleiași persoane pentru aceiași faptă de încetare a urmăririi penale a pronunțat o sentință absolut legală.

Potrivit materialelor cauzei, urmărirea penală a fost începută la data de 07.02.2011, în baza art. 252 alin. (2) lit. a), b) Cod penal pe faptul, că la 05.03.2010 prin hotărârea Curții de Apel Economică a fost intentată procedura de insolabilitate față de ÎCS "Dana International" SRL în baza cererii înaintate de către propria administrație, iar la 15.04.2010 au fost validate creanțele creditorilor SC "Formens" SRL și BC "Banca Socială" SA. Tot aici s-a menționat că unicul asociat al ÎCS "Dana International" SRL Losson Gerard XXXXXcare este și unicul asociat al SC "Formens" SRL, pretinde de la el însuși mijloace bănești, totodată s-a constatat și faptul, că la 30.03.2009 până la 15.09.2009, s-a micșorat capitalul social până la 1 494 175 lei, fiind reduși în masă angajații, fără a le achita îndemnizațiile de eliberare din serviciu în mărime de aproximativ 1,4 milioane lei. Deci, prin intentarea procedurii de insolabilitate salariaților și BC "Banca Socială" SA, le-au fost cauzate daune în proporții deosebit de mari.

Prin ordonanțele din 29.08.2014 și 30.12.2014 emise de procurorul în Procuratura raionului Soroca Mînăscuță V., s-a dispus clasarea procesului penal, aceeași soluție, dar după o verificare mult mai amplă a fost emisă și de către procurorul adjunct în Procuratura Soroca Cojocarul Vladislav din 14.03.2016, deoarece fapta nu întrunea elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 252 alin. (2) lit. b) Cod penal (Vol.X, f.d.212).

Prin ordonanța din 06.06.2016, emisă de către procurorul raionului Soroca Cebotari Serghei s-a menținut legalitatea ordonanței contestate de către avocatul Felișcan Victor, plângerea acestuia fiind respinsă ca fiind neîntemeiată (Vol.X, f.d.212).

Prin încheierea judecătorului de instrucție din 31.10.2016, din cadrul Judecătoriei Soroca s-a admis plângerea avocatului Felișcan V., s-a declarat nulitatea ordonanței procurorului adjunct al Procuraturii r-nului Soroca din 14.03.2016 în clasării procesului penal și nulitatea ordonanței procurorului din 16.08.2016 în urma controlului ierarhic în privința scoaterii persoanei de sub urmărire penală și clasării procesului penal în cauza nr.2011328009 (Vol.XI, f.d.16).

Ulterior, efectuării și îndeplinirii tuturor indicațiilor din încheierea sus menționată, prin ordonanța procurorului în Procuratura raionului Soroca Drumea Nadejda din 09.06.2017 s-a dispus încetarea urmăririi penale pe cauza penală nr.2011328009, din motiv că fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, dispunându-se clasarea cauzei penale și sistarea acțiunilor civile în conformitate cu prevederile art. 61 alin. (3) Cod de procedură penală, explicându-

se persoanelor dreptul de a se adresa individual în instanța de judecată (Vol.XI, f.d.115-127).

În motivarea poziției sale, procurorul a menționată că, analizând sub toate aspectele și în mod obiectiv materialele cauzei penale, a conchis că probatoriul acumulat în cadrul urmăririi penale denotă faptul că nu poate fi probat și faptele descrise în conținutul ordonanței, care au dus la insolvabilitatea ÎCS "Dana International" SRL nu se încadrează în semnele componenței de infracțiune prevăzute la art. 252 Cod penal și nici altei componențe de infracțiune prevăzută de Codul penal, deoarece cauza principală ce a dus la insolvabilitate a fost criza formată în țară în acea perioadă, evenimentele care aveau loc în R. Moldova pe parcursul zilelor anterioare datei de 08.04.2009, protestele de la Chișinău începute la 06.04.2009 și supranumite Revolta de la Chișinău, precum și faptul că în baza hotărârii de Guvern nr.269 din 08.04.2009, începând cu data de 09.04.2009 s-a instituit regimul de vize între R. Moldova și România, din care cauză tehnicienii români cât și fondatorul Losson Gerard XXXXX nu au avut posibilitatea de a intra în R. Moldova pentru a supraveghea procesul de producție, așa cum era prevăzut în contractele de furnizare a producției cu firma H&M, Hennes &Mauritz GBC AN Suedia și "Lafprom" (OXBOW) Franța cu reprezentanțe în România. Din această cauză partenerii străini prin scrisoarea din 24.08.2009 au reziliat contractele încheiate. Astfel, momentan s-au pierdut comenzile. Ca rezultat a apărut clauza forței majore referitor la executarea contractului general de producție încheiat între ÎCS "Dana International" SRL și SC "Formens" SRL din 01.02.2008. Același motiv a dus la faptul că ÎCS "Dana International" SRL a devenit incapabilă să achite creditele și dobânzile conform contractelor de credit încheiate cu BC "Banca Socială" SA nr.55 din 28.03.2008 și nr.56 din 28.03.2008.

Prin ordonanța procurorului-șef al Procuraturii raionului Soroca Cebotari Serghei a fost dispusă abrogarea ordonanței de încetare a urmăririi penale cu clasarea cauzei penale din 09.06.2017 ca fiind prematură, fiind dispusă reluarea urmăririi penale pe cauza penală nominalizată - 2011328009 în baza art. 252 alin. (2) lit. a) și b) Cod penal (Vol.I, f.d.195).

În motivarea soluției adoptate, procurorul-șef a menționat că urmărirea penală pe prezenta cauză penală a fost reluată anterior de 2 ori la solicitarea avocatului Felișcan V., astfel, studiind materialele cauzei penale, volumul acțiunilor de urmărire penală în coroborare cu plângerea înaintată procurorul ierarhic superior a constatat, că organul de urmărire penală a îndeplinit indicațiile procurorului și cele invocate în încheierea judecătorului de instrucții în vederea stabilirii tuturor circumstanțelor cauzei penale, rezumându-se faptul existenței

unui litigiu civil între ÎCS "Dana International" SRL și salariații unității care și-au valorificat dreptul încălcat în ordine civilă. Cu toate acestea, deși careva temeieri evidente pentru reluarea urmăririi penale nu există, în scopul înlăturării oricărui dubiu din partea reprezentantului părților vătămate aferent caracterului complet al urmăririi penale, a comportamentului organului de urmărire penală și a procurorului, a considerat oportun a relua urmărirea penală.

La 10.10.2018, avocatul Ababei Lilia, acționând în numele lui Losson Gerard XXXXXa depus o plângere împotriva ordonanței procurorului-șef al Procuraturii raionului Soroca Cebotari Serghei din 01.08.2017 prin care a fost anulată ordonanța procurorului în Procuratura Soroca Drumea Nadejda din 09.06.2017 cu privire la încetarea și clasarea cauzei penale nr.2011328009 și reluarea procedurii penale în baza art. 252 alin. (2) lit. a) și b) Cod penal.

Prin încheierea din 13.11.2018, emisă de către judecătorul de instrucție din cadrul Judecătoriei Soroca, plângerea respectivă a fost trimisă spre examinare instanței care examinează fondul cauzei.

Prin urmare, la examinarea plângerii respective, instanța a ținut cont de argumentele tuturor participanților la proces, inclusiv de faptul că aceasta a fost depusă în termenul stabilit de lege, or, materialele cauzei penale denotă faptul că ordonanța contestată a fost adusă la cunoștința apărării, avocatului Ababei Lilia la data de 01.10.2018, plângerea fiind înregistrată în termen, adică la 10.10.2018.

În aceste circumstanțe, instanța de fond făcând o analiză a ordonanței emise de către procurorului-șef al Procuraturii raionului Soroca din 01.10.2017 de anulare a ordonanței cu privire la încetarea urmăririi penale cu clasarea cauzei penale din motiv, că nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 252 alin. (2) lit. a) și b) Cod penal, întemeiat și legal a stabilit, că respectiva contravine prevederilor art. 6 pct. 44; art. 22 alin.(2); 287 alin. (4) Cod de procedură penală; art. 4 Protocolul 7 al CEDO și art. 7 alin. (2) Cod penal, conform cărora, hotărârea organului de urmărire penală de scoatere a persoanei de sub urmărirea penală sau de încetare a urmăririi penale, precum și hotărârea judecătorească definitivă, împiedică reluarea urmăririi penale, punerea sub o nouă învinuire mai gravă pentru aceeași persoană, pentru aceeași faptă, cu excepția cazurilor când fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente au afectat hotărârea pronunțată și nimeni nu poate fi supus urmăririi penale și pedepsei penale de mai multe ori pentru una și aceeași faptă.

Astfel, reieșind din cele menționate, instanța de apel a conchis că instanța de fond corect a dispus încetarea procesului penal pornit în privința lui Losson Gerard XXXXXîn baza art. 252 alin. (2) lit. b) Cod penal, în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 5)

Cod de procedură penală din motiv că există o hotărâre a organului de urmărire penală asupra aceleiași persoane pentru aceiași faptă de încetare a urmăririi penale, a pronunțat o sentință absolut legală.

De asemenea, instanța de apel a menționat faptul că la 14 mai 2015, Curtea Constituțională examinând sesizarea Curții Supreme de Justiție privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din art. 287 alin. (1) Cod de procedură penală, a declarat drept neconstituțională dispoziția articolului nominalizat.

Astfel, potrivit art. 7 alin. (6) Cod de procedură penală, hotărârile Curții Constituționale privind interpretarea Constituției sau privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sunt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal.

În conformitate cu art. 251 alin. (1), (3) Cod de procedură penală, încălcarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal atrage nulitatea actului procedural numai în cazul în care s-a comis o încălcare a normelor procesuale penale ce nu poate fi înlăturată decât prin anularea aceluși act.

Nulitatea prevăzută în alin. (2) al aceleiași norme, nu se înlătură în niciun mod, poate fi invocată în orice etapă a procesului de către părți, și se ia în considerare de instanță, inclusiv din oficiu, dacă anularea actului procedural este necesară pentru aflarea adevărului și justa soluționare a cauzei.

Raportând circumstanțele de fapt în raport cu cele de drept, instanța de fond a conchis că ordonanțele din 14.03.2016 și 09.06.2017, prin care a fost dispusă scoaterea lui Losson Gerard XXXXX de sub urmărirea penală în baza art. 252 alin. (2) lit. a), b) Cod penal se echivalează cu o hotărâre judecătorească irevocabilă, or, din materialele cauzei nu se atestă că aceste ordonanțe au fost contestate în ordinea art. 313 Cod de procedură penală.

Așadar, instanța de fond a reținut că, drept temei pentru reluarea urmăririi penale, procurorul ierarhic superior a invocat, că ulterior, în cadrul urmăririi penale, după scoaterea de sub urmărire penală a persoanelor, au fost acumulate probe noi.

Totodată, prin ordonanța procurorului-șef al Procuraturii raionului Sorocea Cebotari Serghei din 01.08.2017 a fost dispusă abrogarea ordonanței de încetare a urmăririi penale cu clasarea cauzei penale din 09.06.2017, ca fiind prematură fiind dispusă reluarea urmăririi penale pe cauza penală nominalizată - 2011328009 în baza art. 252 alin. (2) lit. a) și b) Cod penal.

Astfel, s-a reținut că deși prin ordonanța procurorului-șef al Procuraturii raionului Sorocea Cebotari Serghei din 01.08.2017 a fost dispusă abrogarea

ordonanței de încetare a urmăririi penale cu clasarea cauzei penale din 09.06.2017 ca fiind prematură, fiind dispusă reluarea urmăririi penale pe cauza penală nominalizată - 2011328009 în baza art. 252 alin. (2) lit. a) și b) Cod penal. Temei de reluare a fost faptul că urmărirea penală pe prezenta cauză penală a fost reluată anterior de 2 ori la solicitarea avocatului Felișcan V., astfel, studiind materialele cauzei penale, volumul acțiunilor de urmărire penală în coroborare cu plângerea înaintată, procurorul ierarhic superior a constatat că organul de urmărire penală a îndeplinit indicațiile procurorului și cele invocate în încheierea judecătorului de instrucție în vederea stabilirii tuturor circumstanțelor cauzei penale, rezumându-se faptul existenței unui litigiu civil între ÎCS "Dana International" SRL și salariații unității care și-au valorificat dreptul încălcat în ordine civilă. Cu toate acestea, deși careva temeuri evidente pentru reluarea urmăririi penale nu există, în scopul înlăturării oricărui dubiu din partea reprezentantului părților vătămate aferent caracterului complet al urmăririi penale, a comportamentului organului de urmărire penală și a procurorului, a considerat oportun a relua urmărirea penală.

Reieșind din cele menționate, rezultă lipsa unor fapte noi, recent descoperite pentru punerea sub acuzație a inculpatului, or, acele fapte și acele circumstanțe care au stat la baza reluării urmăririi penale în privința inculpatului, au existat și au fost cunoscute de către organul de urmărire penală, până la scoaterea acestora de sub urmărire penală.

Sub acest aspect, instanța de fond a subliniat, că nimeni nu poate fi urmărit sau pedepsit penal de două ori de către jurisdicțiile aceluiași stat pentru aceeași faptă.

Prin urmare, instanța de apel a apreciat ca neîntemeiate alegațiile apelanților precum că instanța de fond a interpretat greșit legea la adoptarea soluției de încetare a procesului penal, invocând că ordonanța privind reluarea urmăririi penale în privința inculpatului din 01 august 2017, este lovită de nulitate, iar ordonanțele privind scoaterea inculpatului de sub urmărire penală din 14.03.2016 și 06.06.2016, se echivalează cu o hotărâre judecătorească definitivă.

La acest aspect, instanța de apel a menționat că „fapte noi” constituie date despre circumstanțele de care nu avea cunoștință organul de urmărire penală la data adoptării ordonanței de reluare a urmăririi penale și de învinuire a inculpatului, și care nici nu puteau fi cunoscute la acea dată, iar „fapte recent descoperite” sunt faptele care existau la data adoptării ordonanței atacate, însă nu au putut fi descoperite.

La fel, potrivit raportului explicativ la Protocolul nr. 7, termenul „fapte noi sau recent descoperite” include noi mijloace de probă privind fapte preexistente. Mai

mult, art. 4 din Protocolul nr. 7 nu împiedică redeschiderea procedurii în favoarea persoanei condamnate și orice altă modificare a hotărârii judecătorești în beneficiul acesteia.

Cu referire la circumstanțele enunțate mai sus, este de menționat faptul că ordonanța de încetare a urmăririi penale, de clasare a cauzei penale sau de scoatere a persoanei de sub urmărire penală poate fi anulată, cu reluarea urmăririi penale, oricând în interiorul termenului de prescripție, dacă au fost invocate fapte noi sau recent descoperite.

În același timp, Codul de procedură penală (art. 6 pct. 44) stabilește „*viciul fundamental*” ca o încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate Internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

De asemenea, în cazul descoperirii unui viciu fundamental, urmărirea penală poate fi reluată nu mai târziu de un an de la intrarea în vigoare a ordonanței de încetare a urmăririi penale, de clasare a cauzei sau de scoatere a persoanei de sub urmărire.

Respectivele ordonanțe de reluare a urmăririi penale în privința inculpatului, deși formal se întemeiază pe prevederile art. 287 Cod de procedură penală, se constată cu certitudine, că procurorul-șef al Procuraturii raionului Soroca Cebotari Serghei în ordonanța din 01.08.2017, nu a motivat justificat care ar fi acele fapte noi apărute în sensul prescripțiilor stabilite în art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală (*legea procedurală actuală la momentul emiterii ordonanțelor*), care au generat necesitatea reluării urmăririi penale.

Analizând ordonanța privind reluarea urmăririi penale, emisă de către procurorul-șef al Procuraturii raionului Soroca Cebotari Serghei din 01.08.2017, s-a constatat că acestea au fost întemeiate pe prevederile art. 287 alin. (1) Cod de procedură penală, iar la elaborarea acestora, procurorul nu a indicat legal temeiurile indicate în art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, care descriu condițiile în care poate fi reluată urmărirea penală.

Astfel, pentru ca organul de urmărire penală să poată relua urmărirea penală, legiuitorul la art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală a stipulat că această acțiune se admite „*numai dacă apar fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, sunt de natură să afecteze hotărârea pronunțată*”.

Or, alte circumstanțe pentru reluarea urmăririi penale și derogarea de la principiul de a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori pentru aceeași

faptă, consacrat în alin. (2) art. 22 Cod de procedură penală, legea procesual penală nu prevede.

În acest context, reieșind din conținutul ordonanței emise de către procurorul-șef al Procuraturii raionului Soroca Cebotari Serghei din 01.08.2017 s-a conchis faptul că nu au fost constatate careva fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental, care ar fi condiționat reluarea urmăririi penale în cauza penală dată, ceea ce denotă că ordonanța respectivă, emisă este ilegală și lovită de nulitate absolută.

Rezultând din cele expuse supra, instanța de apel a conchis inoportun de a se expune asupra argumentelor invocate de către toți apelanții privind descrierea probatoriului care în opinia acestora ar demonstra vinovăția inculpatului în comiterea faptei prejudiciabile incriminate.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror care în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală solicită casarea deciziei cu remiterea cauzei spre rejudecare de către aceeași instanță în alt complet de judecată.

În susținerea celor solicitate, acuzatorul de stat a menționat că instanța de apel eronat a menținut sentința de încetare a procesului penal în privința inculpatului din motiv că există o hotărâre a organului de urmărire penală supra aceleiași persoane pentru aceeași faptă de încetare a urmăririi penale, or, ultimul dar și nici o altă persoană nu a fost condamnată sau achitată pe caz, printr-o hotărâre definitivă.

Totodată, instanța de apel neîntemeiat nu a ținut cont de faptul că plângerea înaintată de către avocatul Ababei Lilia în numele inculpatului în temeiul art. 313 Cod de procedură penală a fost depusă peste termenul prevăzut de lege.

Mai mult decât atât, recurentul remarcă că probele administrate în respectiva cauză penală demonstrează indubitabil că prin acțiunile întreprinse de către inculpat, acesta intenționat a adus starea financiară a societății la incapacitate de plată totală, fapt care a servit cauza de intentarea a procesului de insolvabilitate.

5.1. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, avocatul Felișcan Victor declară recurs ordinar care în temeiurile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și 12) Cod de procedură penală solicită casarea deciziei, cu remiterea cauzei spre rejudecare de către aceeași instanță în alt complet de judecată.

Recurentul susține că instanța de apel neîntemeiat a menținut sentința primei instanțe, or, concluzia precum că precum că ordonanța procurorului Drumea Nadejda a devenit irevocabilă este una eronată.

De asemenea, apărătorul enumeră probele care demonstrează fără niciun dubiu faptul că inculpatul se face vinovat de cele imputate prin rechizitoriu.

În rest cererea de recurs se întemeiază pe argumente similare celor invocate în cererea de apel.

6. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, ținând cont de opinia expusă în referințe de către lichidatorul BC „Banca Socială” S.A. Țurcan Iulian, de către părțile vătămate, 20 de foști angajați ai ICS „Dana International” SRL dar și de către avocatul Ababei Lilia în numele inculpatului, Colegiul penal lărgit consideră că recursurile urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, la judecarea apelului, instanța de apel are obligația de a verifica hotărârea atacată din punct de vedere al temeiniciei și legalității acesteia, având în vedere circumstanțele faptice ale cauzei bazate pe probe examinate de prima instanță, pe materialele dosarului și, în dependență de aceste date, să aprecieze legalitatea concluziilor de vinovăție ori nevinovăție trase de prima instanță, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

În acest context, Colegiul penal lărgit reținând prevederile art. 100 alin. (4) și art. 101 alin. (1)-(4) Cod de procedură penală, remarcă că verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă. Verificarea constă în analiza probelor acumulate, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor, care poate avea loc doar prin aplicarea procedurilor probatorii prevăzute de cod și se efectuează la toate fazele procesului penal. La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul penal lărgit conchide că, la examinarea cauzei, instanța de apel nu a îndeplinit aceste stricte prevederi ale legii, din sensul cărora rezultă că,

nerespectarea acestor cerințe echivalează cu nerezolvarea fondului apelului, fapt ce atrage după sine casarea deciziei instanței de apel.

Așadar, Colegiul penal lărgit conchide că instanța de apel a menținut o sentință neîntemeiată, or, în pofida faptului că prima instanță în partea descriptivă a deciziei se expune asupra plângerii depusă de către avocatul Ababei Lilia din 10.10.2018, în dispozitivul sentinței instanța nu indică vreo soluție.

În aceste circumstanțe, Colegiul penal lărgit reamintește că la 10.10.2018, avocatul Ababei Lilia acționând în numele lui Losson Gerard XXXXXa depus o plângere împotriva ordonanței procurorului-șef al Procuraturii raionului Soroca Cebotari Serghei din 01.08.2017, prin care a fost anulată ordonanța procurorului în Procuratura Soroca Drumea Nadejda din 09.06.2017, cu privire la încetarea și clasarea cauzei penale nr.2011328009 și reluarea procedurii penale în baza art. 252 alin. (2) lit. a) și b) Cod penal.

Prin încheierea din 13.11.2018, emisă de către judecătorul de instrucție din cadrul Judecătoriei Soroca, plângerea respectivă a fost trimisă spre examinare instanței care examinează fondul cauzei.

Prin urmare, prima instanță urma să soluționeze această chestiune nu doar să se expună asupra motivelor invocate în plângere.

Subsecvent, instanța de recurs ordinar atrage atenția asupra faptului că prima instanță a menționat în partea descriptivă următoarele „(...) că aceasta a fost depusă în termen (...) în speță nefiind stabilite fapte noi sau recent descoperite (...) ordonanța din 01.08.2017 este contrară prevederilor art. 22 și 287 alin. (4) Cod de procedură penală, prin urmare neîntemeiat a fost reluat procesul penal”.

Însă prima instanță în dispozitivul deciziei nu indică nicio soluție privind plângerea înaintată de către avocatul Ababei Lilia în numele inculpatului, or, considerând plângerea întemeiată, urma să declare nulitatea ordonanței emise de către procurorul-șef al Procuraturii raionului Soroca din 01.08.2017 de anulare a ordonanței cu privire la încetarea urmăririi penale cu clasarea cauzei penale și reluarea urmăririi penale.

Ținând cont de cele menționate mai sus, Colegiu penal lărgit ajunge la concluzia că odată ce nu există la materialele cauzei o încheiere/hotărâre prin care ordonanța de reluare a urmăririi penale din 01.08.2017 să fie declarată nulă, soluția prin care a fost încetat procesul penal pornit în privința lui Losson Gerard XXXXX în baza art. 252 alin. (2) lit. b) Cod penal în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală din motiv că există o hotărâre a organului de urmărire penală asupra aceleiași persoane pentru aceeași faptă de încetare a urmăririi penale, este viciată.

Or, conform materialelor cauzei ordonanța procurorului în Procuratura raionului Soroca Drumea Nadejda din 09.06.2017 cu privire la încetarea și clasarea cauzei penale nr.2011328009, a fost anulată prin ordonanța din 01.08.2018.

În acest context, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că o astfel de soluționare a cauzei este contrară prevederilor art. 6 al Convenției europene a drepturilor omului „Dreptul la un proces echitabil”.

Subsecvent, Colegiul penal lărgit face referire la jurisprudența CtEDO, care în cauza Fomin vs Moldovei din 11 octombrie 2011, nr. 36755/06, Curtea de la Strasbourg a subliniat că, „(...) rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult, o decizie motivată oferă părții posibilitatea de a o contesta, precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției. Dreptul de a fi auzit, prin urmare, include nu doar posibilitatea de a prezenta argumente instanței, dar de asemenea obligația corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse.”

În aceste împrejurări, Colegiul penal lărgit consideră că, erorile comise nu pot fi reparate de către instanța de recurs în prezenta procedură, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza pe fond, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual penale.

Astfel, Colegiul penal lărgit constatând temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, consideră că decizia instanței de apel urmează a fi casată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea cauzei instanța de apel are obligația cu strictețe să respecte prevederile art. 414 Cod de procedură penală, să înlăture erorile enumerate mai sus, să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor prezentate, minuțios să studieze și corect să aprecieze juridic materialele cauzei în tot ansamblul lor, să țină cont de jurisprudența națională, de cele expuse în prezenta decizie legate de justa apreciere, sub toate aspectele, complet și obiectiv a tuturor împrejurărilor cauzei, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel și recurs și în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți Gavdiuc Valentina și avocatul Felișcan Victor în numele părților vătămate Cvapil Svetlana și Leontoe Vitale, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 05 mai 2021, în cauza penală în privința lui *Losson Gerard XXXXX* și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă căilor de atac.

Decizia pronunțată integral la *21 ianuarie 2022*.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Ion Guzun

Liliana Catan

Iurie Diaconu

Victor Boico